

ЗАКОНОМІРНОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ВАЛЕНТИНА ГРИШКО,

асистент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національного університету "Львівська політехніка"

У статті визначено основні чинники, які впливають на рівень поточного та стратегічного інвестиційного потенціалу підприємств машинобудування. Встановлено головні напрями інвестування в розвиток підприємств та загальну послідовність оцінки їхнього інвестиційного потенціалу. Обґрунтовано критерії оптимізації обсягів інвестицій у розвиток підприємств. Побудовано економіко-математичні моделі оптимальних розмірів інвестицій.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний потенціал, напрями інвестування, підприємства машинобудування, оптимізація обсягів інвестицій, інновації.

Постановка проблеми. Забезпечення стійкого економічного зростання будь-якої галузі економіки вимагає, серед іншого, постійного вкладення інвестицій у її розвиток. Зокрема це стосується вітчизняного машинобудівного комплексу, більшість підприємств якого потребує суттєвого технічного переозброєння на базі впровадження нових технологій та заміни застарілих основних засобів. Разом із тим, обмеженість обсягів інвестиційних ресурсів, що знаходяться в розпорядженні суб'єктів господарювання, зумовлює необхідність вибору пріоритетних напрямів інвестування розвитку машинобудівних підприємств та обґрунтування раціональних розмірів інвестицій за кожним таким напрямом.

Визначення раціональних обсягів вкладення інвестицій потребує встановлення та дослідження закономірностей формування інвестиційного потенціалу машинобудівних підприємств на підставі визначення основних чинників, які впливають на величину цих обсягів, та побудови відповідних економіко-математичних моделей такого впливу. Лише за таких умов можливо обчислити обґрунтовану величину інвестиційних ресурсів, які доцільно вкласти в ці підприємства, за якої забезпечувалася б найвища ефективність їх діяльності з урахуванням галузевої специфіки підприємств та об'єктивно існуючих факторів, що зумовлюють обмеженість обсягів відповідних інвестицій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розглядаючи існуючі на сьогодні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу підприємств, можна виділити три основні такі підходи. Перший із підходів до оцінки інвестиційних можливостей підприємств викладено у багатьох роботах, зокрема [1, 2, 3 та ін.]. Він передбачає здійснення оцінки на підставі аналізу окремих складових, що визначають такі можливості, зокрема за допомогою показників ліквідності, платоспроможності, рентабельності, ділової активності та фінансової надійності підприємства.

За другим підходом до оцінки інвестиційного потенціалу підприємств [викладено в працях 4, 5 та ін.] оцінка здійснюється на підставі обрахунку певного узагальнюючого (інтегрального) показника, що характеризує інвестиційні можливості підприємства.

Третій підхід до оцінки інвестиційного потенціалу підприємства, який викладено в роботах [6, 7 та ін.], передбачає здійснення такої оцінки на підставі розрахунку раціональних обсягів інвестицій, які доцільно вкласти на певний момент у розвиток підприємства, зокрема у виробництво ним інноваційних видів продукції. Цей підхід до оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства видається найбільш обґрунтованим та точним, але його реалізація потребує врахування галузевих особливостей підприємств, що є потенційними об'єктами інвестування. Таке врахування сьогодні є одним із основних напрямів удосконалення існуючих методологічних засад оцінювання інвестиційних можливостей підприємств.

Основною метою роботи є визначення закономірностей формування інвестиційного потенціалу машинобудівних підприємств. Для цього необхідно:

- визначити основні чинники, які впливають на рівень поточного та стратегічного інвестиційного потенціалу підприємств машинобудування;
- встановити напрями інвестування в розвиток машинобудівних підприємств та загальну послідовність оцінки їх інвестиційного потенціалу;
- обґрунтувати критерії оптимізації обсягів інвестицій у розвиток машинобудівних підприємств;
- побудувати економіко-математичні моделі оптимальних розмірів інвестицій у машинобудівні підприємства.

Виклад основного матеріалу. Встановлення закономірностей формування інвестиційного потенціалу машинобудівних підприємств потребує попереднього виокремлення двох видів такого потенціалу, а саме: поточного інвестиційного потенціалу, що харак-

№ 2 (102) березень-квітень 2010 р.

теризується обсягами інвестицій, які доцільно вкласти в машинобудівне підприємство за існуючих умов його виробничо-господарської діяльності, та стратегічного інвестиційного потенціалу, кількісне оцінювання якого повинно передбачати можливість вкладення інвестицій у певне підприємство з урахуванням тих змін, які найближчим часом відбудуться в його внутрішньому та зовнішньому середовищах.

Якщо розглядати механізм кількісного оцінювання поточного рівня інвестиційного потенціалу машинобудівного підприємства, то слід насамперед відзначити, що його обчислення повинно здійснюватися шляхом урахування розміру потреби в інвестиціях у підприємство за такими двома напрямками: інвестиції в поповнення оборотного капіталу підприємства; інвестиції в основний капітал підприємства (в оновлення основних засобів підприємства та розширення випуску ним існуючих на конкретний проміжок часу видів продукції).

Якщо ж розглядати перехід від поточного до стратегічного рівня інвестиційного потенціалу певного підприємства, то тоді необхідно враховувати ще два напрями вкладення інвестицій у це підприємство, а саме: інвестиції в розробку нових видів продукції та в нематеріальні активи; інвестиції у виробництво нових видів продукції.

Слід відзначити, що оцінка раціональної величини додаткових обсягів інвестицій у поповнення оборотного капіталу як складової поточного рівня інвестиційного потенціалу підприємства повинна базуватися на вирішенні таких основних завдань: встановлення раціональних (за можливістю - оптимальних) обсягів окремих складових оборотного капіталу підприємства, насамперед запасів матеріалів та готової продукції, а також дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги; визначення раціонального розміру сукупної величини оборотного капіталу підприємства (на підставі результатів розрахунків, проведених на попередньому етапі); встановлення додаткової потреби в оборотних коштах підприємства внаслідок запланованого зростання обсягів виготовлення ним продукції; визначення сукупної потреби в додаткових оборотних коштах на підприємстві як різниці між раціональним сукупним їх розміром (із урахуванням запланованого зростання обсягів виготовлення ним продукції) та фактичного (наявного на певну дату) їх розміру; знаходження раціональної структури джерел фінансування потреби в додаткових оборотних коштах із урахуванням існуючих нормативів показників ліквідності та платоспроможності підприємства.

Загальна послідовність розрахунку потреби в інвестиціях для оновлення основних засобів підприємства повинна передбачати здійснення таких основних етапів: визначення попереднього переліку фізично зношених та морально застарілих елементів основних засобів підприємства; визначення можливих варіантів заміни таких основних засобів на більш нові та прогресивні; оцінювання доцільності заміни застарілих основних засобів на нові за кожним їх елементом та вибір найкращого варіанта такої заміни; складання плану оновлення основних засобів підприємства, який, серед іншого, повинен містити остаточний перелік основних засобів, які доцільно замінити на нові, та терміни такої заміни, а також результати визначення сукупної потреби в інвестиціях, необхідних для реалізації цього плану; визначення джерел задоволення потреби в інвестиціях для здійснення програми оновлення основних засобів підприємства.

Серед складових поточного рівня інвестиційного

потенціалу підприємства важливе місце посідає також такий напрям інвестування як вкладання інвестицій у розширення виробництва підприємством традиційних (тобто таких, які воно вже виготовляло раніше і які є достатньо присутніми на ринку) видів продукції. Стосовно машинобудівного підприємства, то визначення його потреби в таких інвестиціях стикається із суттєвими труднощами, зумовленими загальними специфічними закономірностями, які характеризують процес формування попиту на продукцію підприємств, які здійснюють виготовлення засобів виробництва. Основний принцип, який при цьому слід ураховувати, полягає в тому, що вкладання машинобудівним підприємством інвестицій у розширення власних виробничих потужностей є доцільним лише за умови, якщо попит на продукцію споживачів цієї машинобудівної продукції в майбутньому буде зростати, при цьому темп зростання буде стабільним.

Якщо розглядати узагальнену модель формування додаткового інвестиційного попиту в машинобудівного підприємства, то насамперед слід відзначити, що можливими є два основні випадки побудови такої моделі:

- коли існує початковий період, з якого починає утворюватися попит на продукцію в споживачів цього виду машинобудівної продукції;

- коли такого початкового періоду модель формування інвестиційного попиту машинобудівних підприємств не містить.

Слід відзначити, що перший випадок передбачає досить високий рівень ідеалізації, однак відповідна йому модель дозволяє більш глибоко дослідити механізми формування потреби машинобудівних підприємств в інвестиціях для розширення обсягів продукції, що ними виготовляється.

З метою оцінювання поточного рівня інноваційного потенціалу підприємств машинобудівної галузі щодо розширення випуску традиційних видів продукції у випадку наявності початкового моменту формування попиту на продукцію споживачів машинобудівних підприємств при незмінній щорічній величині його приросту пропонуємо застосовувати таку формулу:

$$I(t) = \frac{\Delta P}{\Phi_B^C \times \Phi_B^M} \times \left[1 - Z\left(\frac{t}{T}\right) \right], \quad (1)$$

де $I(t)$ - розмір необхідних інвестицій для розширення виробництва традиційних видів продукції машинобудівними підприємствами в t -му році у випадку наявності початкового моменту формування попиту на продукцію споживачів машинобудівних підприємств та незмінності величини щорічного його приросту; ΔP - щорічний приріст попиту на продукцію споживачів машинобудівних підприємств у грошовому виразі; Φ_B^C - фондвіддача активної частини основних засобів (у частині тих основних засобів, що виготовляються обраними машинобудівними підприємствами) споживачів машинобудівної продукції; Φ_B^M - фондвіддача основних засобів виробників машинобудівної продукції; T - термін експлуатації машинобудівної продукції; $Z(x)$ - функція, що приймає два значення: 0, якщо x - ціле число, та 1, якщо x - неціле число.

Таким чином, за умови наявності початкового моменту формування попиту на продукцію споживачів продукції машинобудівних підприємств та незмінності

величини щорічного його приросту потреба машинобудівних підприємств в інвестиціях у розширення власних виробничих потужностей виникає періодично; при цьому тривалість такого періоду дорівнює тривалості експлуатації основних засобів, які виготовляються машинобудівними підприємствами.

Розглянемо тепер більш загальний випадок формування потреби машинобудівних підприємств в інвестиціях для розширення власних виробничих потужностей, не задаючись при цьому початковим моментом формування попиту на продукцію споживачів машинобудівних підприємств та показниками динаміки цього попиту. Тоді розмір потрібних інвестицій для розширення виробництва традиційних видів продукції машинобудівними підприємствами в загальному випадку пропонується визначати за такою формулою:

$$I_{III} = \left(\frac{O_p \times T_{np}}{\Phi_B^C} + \Phi_C - \Phi_M \right) \times \frac{Ч_{II}}{\Phi_B^M}, \quad (2)$$

де I_{III} - рівень інвестиційного потенціалу певного машинобудівного підприємства на початок планового року стосовно інвестицій у розширення виробничої бази; O_p - обсяг реалізації продукції споживачами машинобудівної продукції в попередньому році в грошовому вираженні; T_{np} - прогнозний темп приросту попиту на продукцію, яку виготовляють споживачі машинобудівних підприємств у плановому році порівняно з попереднім роком, у частках одиниці; Φ_C - потреба в основних засобах для заміни застарілих основних засобів у споживачів машинобудівної продукції на початок планового року в грошовому вираженні; Φ_M - вартість активної частини основних засобів споживачів машинобудівної продукції (у частині тих основних засобів, що виготовляються машинобудівним підприємством) на початок планового періоду за умови, що обсяги виготовлення машинобудівної продукції залишаються на рівні попереднього року; $Ч_{II}$ - частка машинобудівного підприємства на ринку машинобудівної продукції щодо обсягів її реалізації.

На відміну від поточного рівня інвестиційного потенціалу машинобудівного підприємства сукупна оцінка його стратегічного рівня має бути виконаною за всіма основними напрямками можливого вкладення інвестицій, до яких належать такі: інвестування в оновлення основних засобів підприємства; інвестування в поповнення оборотних коштів підприємства; інвестування в збільшення обсягів виробництва тих видів продукції, які вже виготовляє підприємство; інвестування в розширення наявних обсягів інноваційних ресурсів підприємства; інвестування в розробку та виробництво нових (покращених) видів продукції.

При цьому обчислення потреби в інвестиціях за кожним із перелічених напрямів інвестування повинно виконуватися в розрізі номенклатури видів продукції. Одночасно потрібно враховувати обмеження на обсяги інвестування, які можуть бути викликані: обмеженням обсягом попиту на продукцію та високим рівнем конкуренції в галузі; обмеженнями обсягами інвестиційних ресурсів, які підприємство може залучити із внутрішніх та зовнішніх джерел; підвищеним ризиком інвестування, особливо у виробництво інноваційної продукції.

Обчислення оптимального обсягу інвестицій за кожним напрямом інвестування та їх сумарного розміру потребує вибору відповідного критерію оптимальності. Цим критерієм може виступати максимізація прибутку або прибутковості підприємства; однак найбільш досконалим критерієм оптимізації обсягів інвестицій у розвиток підприємства є максимізація його ринкової вартості. Більш точно цей критерій можна сформулювати як максимум різниці між приростом ринкової вартості підприємства внаслідок інвестування коштів у нього та величиною цих коштів. Зауважимо, що використання цього критерію є можливим лише у випадку розвинутих ринку майна та фондового ринку. Тому в окремих випадках із цією метою можна застосовувати часткові критерії оптимальності, зокрема максимум величини надприбутку підприємства.

При здійсненні оцінки стратегічного інвестиційного потенціалу машинобудівного підприємства необхідно визначити оптимальний обсяг інвестицій за кожним видом продукції, яку виготовляє підприємство. Тоді критерій оптимальності такого обсягу може бути формалізовано в такому вигляді:

$$P_{ci} = (C_i - C_i) \times Q_i - (k_i \times Q_i + K_{pi}) \times E_n - P_{zi} \rightarrow \max, \quad (3)$$

де P_{ci} - річний надприбуток підприємства, отриманий від виробництва та реалізації i -го виду продукції, тис. грн; C_i - ціна одиниці i -го виду продукції, грн/виріб; C_i - собівартість одиниці i -го виду продукції, грн/виріб; Q_i - натуральний річний обсяг виробництва i -го виду продукції; k_i - питома капіталомісткість i -го виду продукції (без урахування капітальних витрат на його розробку або вдосконалення), частка одиниці; K_p - капітальні витрати на розробку або вдосконалення i -го виду продукції, тис. грн; E_n - річна нормальна прибутковість інвестицій у частках одиниці, тобто така мінімальна їх прибутковість, за якої інвестори погодяться вкладати свої кошти; P_{zi} - величина можливо-го зниження річного прибутку від реалізації тих видів продукції, які вже виготовляло підприємство, після виготовлення та реалізації нового або покращеного виду продукції, тис. грн.

Слід відзначити, що у вищевказаній формулі показник ціни одиниці продукції являє собою функцію від натурального обсягу її виготовлення та параметрів якості цієї продукції. При цьому залежність ціни одиниці продукції від значень параметрів її якості при фіксованому натуральному обсязі її виробництва може встановлюватися з використанням методів експертного опитування або кореляційно-регресійного аналізу.

Що стосується показників C_i та k_i у формулі (3),

то вони теж можуть являти собою функцію від параметрів якості продукції; однак у випадку, коли не передбачається зміни параметрів якості продукції, а лише обґрунтовується вибір найкращої технології її виробництва, значення цих показників визначатимуться лише обраною технологією виготовлення продукції.

Припустімо, що підприємство виготовляє певний вид продукції і планує покращити його якість шляхом впровадження певних інноваційних змін. За таких умов стратегічний інвестиційний потенціал підприємства за цим видом продукції відобразатиметься в кінцевому розрахунку в показнику оптимальних обсягів інвестицій у виробництво покращеної модифікації обраного виду продукції. При цьому слід ураховувати, що підвищення якості продукції в переважній більшості випадків потребує зростання поточних витрат на її виробництво, а досить часто - і витрат, пов'язаних із вкладанням інвестицій у виробництво продукції (тобто більш якісна продукція може характеризуватись більш високим рівнем її капіталомісткості).

Слід також зазначити, що розрахунок планового обсягу виробництва машинобудівним підприємством покращених видів продукції вимагає врахування параметрів ринку продукції її споживачів. Загалом використання покращених видів машинобудівної продукції повинно забезпечити зниження питомих наведених витрат на продукцію, яку виготовляють її споживачі й, отже, дозволити їм збільшити натуральні обсяги виробництва своєї продукції.

Тоді величину натурального обсягу виробництва продукції ΔQ споживачами продукції машинобудівного підприємства, за якого досягається рівновага на ринку цієї продукції, можна визначити за допомогою такого рівняння:

$$(f(Q_0 + \Delta Q) - c_0) \times Q_0 + (f(Q_0 + \Delta Q) - c_1) \times \Delta Q - (f(Q_0) - c_0) \times Q_0 = k_1 \times E_H^I \times \Delta Q, \quad (4)$$

де $f(Q)$ - ціна одиниці продукції, яку виготовляють споживачі продукції машинобудівного підприємства, як функція від натурального обсягу її реалізації Q ; c_0, c_1 - собівартість одиниці продукції, яка виготовляється відповідно з використанням старого та нового (покращеного) обладнання; Q_0 - фактичний натуральний обсяг виготовлення продукції споживачами машинобудівної продукції до впровадження нової техніки (за врахуванням такого обсягу в частині основних фондів, які будуть виведені з експлуатації у звітному періоді); k_1 - питома капіталомісткість продукції, яка виготовляється за допомогою нового обладнання; E_H^I - нормативна річна ефективність капіталовкладень у виробництво продукції споживачів машинобудівної продукції з урахуванням ризику можливого зниження рівня цін унаслідок дифузії інновацій.

Розв'язавши рівняння (4), можна визначити оптимальний обсяг інвестицій споживачів машинобудівної продукції в придбання нової техніки за такою формулою:

$$I_{opt} = k_1 \times \Delta Q, \quad (5)$$

де I_{opt} - оптимальний обсяг інвестицій споживачів машинобудівної продукції в придбання нової техніки (і, відповідно, плановий обсяг виробництва такого виду продукції машинобудівного підприємства).

Наступним етапом процедури розрахунку обсягів

інвестицій у розширення виробничих потужностей машинобудівного підприємства є визначення розміру вартості основних засобів машинобудівного підприємства, яка необхідна для забезпечення оптимального обсягу інвестицій у виробництво ним нової техніки. Із цієї метою пропонуємо використовувати таку формулу:

$$\Phi = I_{opt} \times \alpha_m / \Phi_{\text{вм}}, \quad (6)$$

де Φ - вартість основних засобів машинобудівного підприємства, необхідна для забезпечення оптимального обсягу інвестицій у виробництво ним нової техніки; α_m - частка питомої капіталомісткості продукції, яка виготовляється за допомогою нового обладнання та відповідає частці вартості цього обладнання в загальній вартості основних засобів споживачів машинобудівної продукції; $\Phi_{\text{вм}}$ - фондвіддача основних засобів машинобудівного підприємства.

Тоді визначення розміру необхідних інвестицій у розширення виробництва продукції машинобудівним підприємством може розраховуватися за такою формулою:

$$\Delta \Phi = I_{opt} \times \alpha_m / \Phi_{\text{вм}} - \Phi_{\text{нв}}, \quad (7)$$

де $\Delta \Phi$ - розмір необхідних інвестицій у розширення виробництва продукції машинобудівним підприємством; $\Phi_{\text{нв}}$ - вартість основних засобів машинобудівного підприємства, які не використовуються сьогодні у виробничому процесі, але можуть бути застосовані для виготовлення покращеного виду обладнання.

Для остаточного прийняття рішення про обсяги інвестицій, які доцільно вкласти в розвиток певного машинобудівного підприємства, необхідно здійснити прогнозування приросту попиту на продукцію підприємств користувачів машинобудівної продукції на наступні періоди. Якщо результати прогнозування свідчать про те, що попит на продукцію користувачів машинобудівної продукції зростатиме в майбутньому з постійним темпом приросту, то обсяг інвестицій, обчислений за формулою (7), приймається як остаточний, а машинобудівне підприємство здійснює заходи щодо його реалізації. Якщо ж результати прогнозування свідчать про можливість зниження темпів приросту попиту на продукцію користувачів машинобудівної продукції, то в цьому випадку результати розрахунків за формулою (7) мають бути переглянутими в бік їх зменшення.

Висновки

Результатом проведення комплексного (інтегрального) оцінювання рівня інвестиційного потенціалу машинобудівного підприємства повинен стати узагальнюючий показник оптимальних обсягів інвестицій, які доцільно на певний момент часу (або протягом планового періоду) вкласти в певне підприємство.

Застосування запропонованого в статті підходу до визначення раціонального обсягу інвестицій у розширення виробництва продукції машинобудівних підприємств у практиці їх діяльності дозволить найкращим чином узгодити розмір інвестиційних потреб цих підприємств із незадоволеним попитом на продукцію споживачів машинобудівної продукції, тим самим забезпечивши високий рівень результатів фінансово-

№ 2 (102) березень-квітень 2010 р.

господарської діяльності підприємств машинобудівної галузі промисловості та належним чином сформувавши їх поточний інвестиційний потенціал.

Запропоновані в роботі методичні рекомендації щодо покращення планування інвестиційного забезпечення процесу виробництва інноваційної продукції машинобудівним підприємством спрямовані на досягнення такого обсягу інвестиційних ресурсів, що вкладаються в розвиток машинобудівного підприємства, за якого забезпечуються його найвищі фінансові результати від реалізації інноваційної продукції з одночасним досягненням рівноваги на ринку продукції, яку виготовляють споживачі продукції такого машинобудівного підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Провайдинг інновацій / [М. П. Денисенко, А. П. Гречан, М. В. Гаман та ін.]. - К. : Професіонал, 2008. - 448 с.
2. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк. - К. : Ника-Центр, 2001. - 448 с.

3. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність / Т. В. Майорова. - К. : ЦУЛ, 2003. - 376 с.

4. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз / К. В. Ізмайлова. - К. : МАУП, 2001. - 152 с.

5. Маляр Ю. М. Удосконалення методики оцінки фінансового стану підприємства на основі використання інтегрального показника / Ю. М. Маляр, Т. Е. Рубан // Актуальні проблеми економічного та соціального розвитку виробничої сфери. - Донецьк : Донецький національний технічний університет, 2006. - С. 191-197.

6. Ємельянов О. Ю. Планування та регулювання інвестиційної діяльності підприємств : авторефер. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. : спец. 08.02.03 / О. Ю. Ємельянов. - Львів, 2002. - 24 с.

7. Сегедій О. М. Інформаційна база аналізу інвестиційної привабливості підприємства / О. М. Сегедій // Актуальні проблеми економічного та соціального розвитку виробничої сфери. - Донецьк : Донецький національний технічний університет, 2006. - С. 243-244.

V. Hryshko

REGULARITY OF FORMING OF INVESTMENT POTENTIAL OF MACHINE-BUILDING ENTERPRISES

In the article certainly basic factors which influence on the level of current and strategic investment potential of machine-building enterprises. Above all directions of investing are set in development of enterprises and general sequence of estimation of their investment potential. The criteria of optimization of investments volumes in development of enterprises are developed. The economical-mathematical models of optimum sizes of investments are built.

Key words: investments, investment potential, directions of investing, machine-building enterprises, optimization of volumes of investments, innovation.

© В. Гришко

Надійшла до редакції 15.02.2010

УДК 658:001.895

НОРМАЛІЗАЦІЯ РІВНЯ ЗНОСУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ОРЕСТ КОЛЕЩУК,

асистент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національного університету "Львівська політехніка"

У статті виконано класифікацію видів зносу основних засобів підприємства. Встановлено закономірності, які описують вплив основних чинників на рівень зносу засобів праці машинобудівних підприємств. Визначено умови, за яких рівень зносу основних засобів підприємства набуває загрозливого рівня з точки зору забезпечення їх простого відтворення. Запропоновано можливі дії підприємства щодо нормалізації зносу основних засобів залежно від його поточного рівня.

Ключові слова: основні засоби, підприємства машинобудування, рівень зносу, оцінка зносу, оновлення основних засобів, нормалізація рівня зносу.

Постановка проблеми. Однією з основних причин, які зумовлюють низький рівень ефективності виробничо-господарської діяльності багатьох вітчизняних підприємств, є значний рівень зносу їх основних

фондів. Не винятком є і машинобудівна галузь України, рівень зносу основних засобів на підприємствах якої за даними державної статистики становить 60 і більше відсотків.

№ 2 (102) березень-квітень 2010 р.